

ሰብአዊ መሰላት ከም መሰርሒ ምጥጥኛ ምጥቃም

ብምትኡብገር እተዳለዎ:-

Contents

2

ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላት እንታይ እዩ ከምኡ'ውን ብኸመይ ይሰርሕ?

4

እንታይ ዓይነት መሰላት እዮም ኣብ ኣዋጅ-ሰብኣዊ መሰላት ዘለዉ?

5

ፍጹማን ከምኡ'ውን ዘይፍጹማን መሰላት

6

ዓንቀጽ 3:- ካብ ምስቓይ ከምኡ'ውን ዘይሰብኣዊን ሕሱርን ኣተሓሕዞ ናጻ ናይ ምኃን መሰል

7

ዓንቀጽ 8:- መሰል ንብሕታዊን ስድራ ቤታዊ ሂወት፣ ገዛ ከምኡ'ውን ምልውዋጥ ሓሳብ

9

ዓንቀጽ 14:- መሰል ካብ ኣድልዎ ናጻ ናይ ምኃን

11

ሰብኣዊ መሰላት ኣብ ምጥባቕ - ደብዳቤ ምጽሓፍ

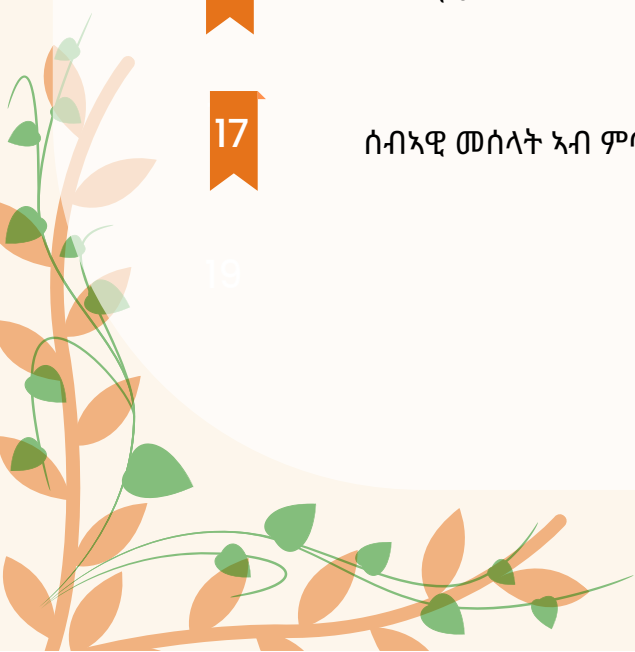
15

ሰብኣዊ መሰላት ኣብ ምጥባቕ:- መልሰኻ ምጉላሕ

17

ሰብኣዊ መሰላት ኣብ ምጥባቕ:- መዝገብ ምሓዝ

19

አዋጅ ሰብአዊ መሰላት እንታይ እዩ ከምኡ'ውን ብኸመይ ይሰርሕ?

አዋጅ ሰብአዊ መሰላት

ሰብአዊ መሰላት ናይ ሕጊ መጽሓፍ ብመንግስቲ፣ እንተላይ ከም ህዝባዊ አገልግሎታትን ሰራሕተኛታቶምን አረአእዮኦም ኣብ ልዕሌና ከመይ ክኸውን ትጽቢት ከም ንገብር ዝገልጽ ናይ ሕጊ መጽሓፍ ኢዩ። ሰብአዊ መሰላት ካብ ሰነ-ምግባራዊ ስርዓታት ንላዕሊ ኢዩ፣ ምክባር ሰብአዊ መሰላት ሕጊ እዩ። ኣብ እንግሊዝ እዚ ሕጊ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ተባሂሉ ይጽዋዕ። ኣብዚ ብዛዕባ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ዝያዳ ሓበሬታ ክትረክብ ትኽእል ኢኻ።

ሰብአዊ መሰላት ክኸበር ምሕታት ፍሉይ ክንክን ምሕታት ኣይከውን። ነቲ ሕጊ ክኸበር ምሕታት ማለት እዩ።

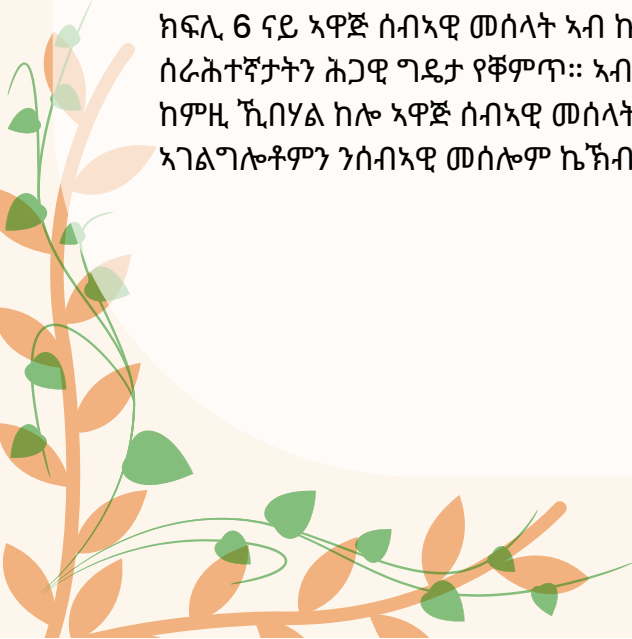
ኣብ ትሕቲ ኣዋጅ ሕጊ ሰብአዊ መሰላት መሰል ዘለዎ መን ኢዩ?

ኣብ እንግሊዝ ዝነብር ዘሎ ዝኹነ ይኹን ሰብ ሰብአዊ መሰላት ኣለዎ። መን ሙኻንካ ብዘየገድስ - ንሳቶም 'ዓለምለኻዊያን' እዮም እዚ ማለት ክኣ ንኹሉ ሰብ ዝምልከት እዩ። ኣበይ ከም እተወለድካ ብዘይገድስ፣ ኣብ እንግሊዝ እንተ ኣለኻ፣ ሰብአዊ መሰላትካ ኣብ ትሕቲ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ሕሉዊ እዩ። ኩነታት ስደተኛታትካ ኣየገድስን እዩ።

አዋጅ ሰብአዊ መሰላት መዓስ ኢና ክንጥቀመሉ እንኽእል?

አዋጅ ሰብአዊ መሰላት ንህዝባዊ ሰበ-ስልጣናት፣ ከምኡ'ውን ህዝባዊ ዕዮ ንዝፍጽሙ ኣካላትን ዝምልከት ኢዩ። እዚ ማለት ሓንቲ ናይ ብሕቲ ኩባንያ ህዝባዊ ዕዮ ትዓዲ እንተ ኣለ፣ ኣብ ትሕቲ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ሓላፍነት ኣለዎም ማለት እዩ። ኣብ ኩሉ ደረጃታት ናይዘም ኣካላት ንዝዓዩ ሰራሕተኛታት ዝምልከት ኢዩ።

ክፍሊ 6 ናይ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ኣብ ኩሎም ህዝባዊ ሰበ-ስልጣናት፣ ከምኡ'ውን ነቶም ኣብ ትሕቲኦም ዝዓዩ ሰራሕተኛታትን ሕጋዊ ግዴታ የቐምጥ። ኣብ ኩሉ ዕዮኦም ምስ ሰብአዊ መሰላት ተሰማሚዖም ክመለሱ ኣለዎም። ከምዚ ኺበሃል ከሎ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ንሰበ-ስልጣን ኣብ ተግባራቶምን ውሳኔታቶምን ፖሊሲታቶምን ኣገልግሎቶምን ንሰብአዊ መሰሎም ኬኸብሩን ኬዕቡን ኪፍጽሙን ሕጋዊ ግዴታ ይህቦም ማለት እዩ።

ናይ ህዝባዊ ኣካላት ግዴታ

ናይ ምክባር ግዴታ ክበሃል ከሎ ዋላ'ኳ ገሊኡ መሰላት ድሩት ክኸውን ዝኽእል እንተኾነ፣ ህዝባዊ ሰበሰልጣናት መሰላትካ ክምንዘቡ የብሎምን ማለት ኢዩ። ግዴታ ናይ ምክልኻል ዕቑባ (safeguarding) ተባሂሉ እውን ይፍለጥ እዩ። እዚ ህዝባዊ ሰበሰልጣናት መሰላትካ ኣብ ሓደጋ ከም ዘሎ እንተ ፈሊጦም ክከላኸሉልካ ኣበርክትኦም ክገብሩ ኣለዎም ማለት እዩ። ግዴታ ናይ ምፍጻም/ምምላእ ማለት መንግስቲ ኣብ ሰብኣዊ መሰላትካ ዝኾነ ሽግር ኣብ ዘጋጥመሉ እዋን ክምርምር ኣለዎ ማለት ኢዩ።

ክፍሊ 3 ናይ ሰብኣዊ መሰላት ኩሎም ኣብ ህዝባዊ ሰበሰልጣናት ዝሰርሑ ሰራሕተኛታት ሰብኣዊ መሰላት (ብእተኻእለ መጠን) ብዘኸብር መገዲ ንኹሎም ሕግታት፣ ፖሊሲታትን መምርሒታትን ኣብ ግብሪ ከውዕልዎም ከም ዘለዎም ይገልጽ።

እዞም ሓላፍነታት እዚኣቶም ኣብ መዓልታዊ ኩነታት ኣዝዮም ኣገደስቲ እዮም ምክንያቱ እዞም ዝሰዕቡ ክትገብር ትኽእል ኢኻ ማለት ስለ ዝኾነ፡-

ክትዛረብ ምክንያቱ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ሰብኣዊ መሰላት ስለዘለዎ።

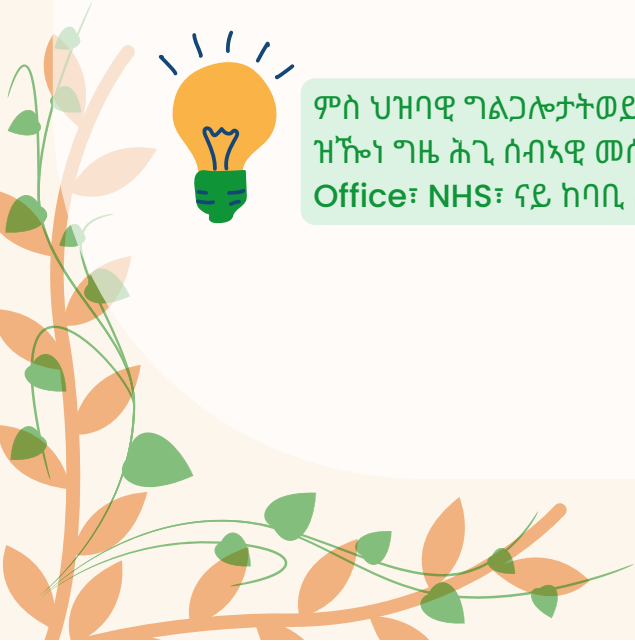
ወሃብቲ ግልጋሎት ሰብኣዊ መሰላት ንምክባርን ምዕቋብን ሕጋዊ ግዴታኣን ይፍጽማ ምህላወን ንምርግጽ ክትዛረብ ትኽእል።

ናብ ቤት ፍርዲ ምኻድ ከየድለየካ ወይ ጠበቓ ብዘይምጥቓም ዝሓሸ መፍትሒ ንምርካብ ምስ ግልጋሎታት ምስራሕ።

ምስ ህዝባዊ ግልጋሎታት ወይ ህዝባዊ ንጥፈታት ዝሰርሑ ወሃብቲ ግልጋሎታት ኣብ እንራኽበሉ ኣብ ዝኾነ ግዜ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ክንጥቀም ንኽእል ኢና። ንኣብነት፣ ኣብ ደብዳቤታት ናይ Home Office፣ NHS፣ ናይ ከባቢ ሰበሰልጣናት ወይ ንውሳኔ ህዝባዊ ኣገልግሎት ክትብድህ ከለኻ።

እንታይ ዓይነት መሰላት እዮም ኣብ ኣዋጅ-ሰብኣዊ መሰላት ዘለዉ?

ኣብ ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላት 16 መሰላት ኣለዉ። ገለ ካብዞም መሰላት ፍጹማን መሰላት ኢልና እንጽውዖም እዮም፣ እዚ ማለት ክኣ ብሕጋዊ መገዲ ክሰገቱ ኣይክእሉን እዮም ማለት እዩ። እቶም ካልኣት ከኣ ፍጹማን ዘይኮኑ እዮም፡- እዚ ማለት ድማ ሓደ ናይ መንግስቲ ብዓል ስልጣን ሰብኣዊ መሰላት ናይ ሓደ ሰብ ክዓግተሉ ዝፍቀደሉ እተወሰነ ኩነታት ኣሎ ማለት ኢዩ። እዞም ኩነታት ፍሉጣት እዮም ከምኡ'ውን መብዛሕትኡ ግዜ ነቲ ሕጋዊ፣ ርትዓዊን ተመጣጣንን ፈተናታት ክስዕቡ ኣለዎም፡-

- **LAWFUL** (there is a law that allows the measure)
- **LEGITIMATE** (the measure falls within a reason allowed in the text of the right)
- **PROPORTIONATE** (the measure is the least restrictive option available)

ሓደ ናይ መንግስቲ ብዓል-ስልጣን ወይ ኣካል ነዞም 3 ፈተናታት ከተግብርም ምስ ዘይክእል ነቶም ቐይድታት ናይ ሰብኣዊ መሰላት ከተግብርም ሕጋዊ ኣይከውኑን።

ብዛዕባ ነፍሲ ወከፍ 16 መሰላት ዝያዳ ሓበሬታ ኣብዚ ክትረክብ ትኽእል ኢኻ።

ፍጹማን ከምኡ'ውን ዘይፍጹማን መሰላት

ፍጹማን:-

መሰል ንሂወት (ዓንቀጽ 2)

ካብ ምስቓይ ከምኡ'ውን ዘይሰብኣውን ሕሱርን ኣተሓሕዞ ናጻ ናይ ምዃን መሰል (ዓንቀጽ 3)

ካብ ባርነትን ናይ ኣስገዳድ ስራሕን ናጻ ናይ ምዃን መሰል (ዓንቀጽ 4)

መሰልፍትሓዊ ፍርዲ ንምርካብ (ዓንቀጽ 6)

ንስኻ ክትፍጽሞ ከለኻ ብሕጊ ኩልኩል ዘይነበረ ነገር ብምፍጻምካ ናይ ዘይምቕጻዕ መሰል (ዓንቀጽ 7)

ንስኻ ክትፍጽሞ ከለኻ ብሕጊ ኩልኩል ዘይነበረ ነገር ብምፍጻምካ ናይ ዘይምቕጻዕ መሰል (ዓንቀጽ 7)

መሰል ንትምህርቲ (ፕሮቶኮል 1፣ ዓንቀጽ 2)

ምወጋድ መቕጻዕቲ ሞት (ፕሮቶኮል 13፣ ዓንቀጽ 1)

ዘይፍጹማን:-

መሰልንሓርነት (ዓንቀጽ 5)

መሰልንናጽነት ሓሳብ፣ ሕልናን ሃይማኖትን (ዓንቀጽ 9)

መሰልንናጽነት ጉባኤን ማሕበርን (ዓንቀጽ 11)

መሰል ካብኣድልዎ ናጻ ናይ ምዃን (ዓንቀጽ 14)

መሰልንትምህርቲ (ፕሮቶኮል 1፣ ዓንቀጽ 2)

መሰልንብሕታውን ስድራ ቤታዊ ሂወት፣ ገዛ ከምኡ'ውን ምልውዋጥ ሓሳብ (ዓንቀጽ 8)

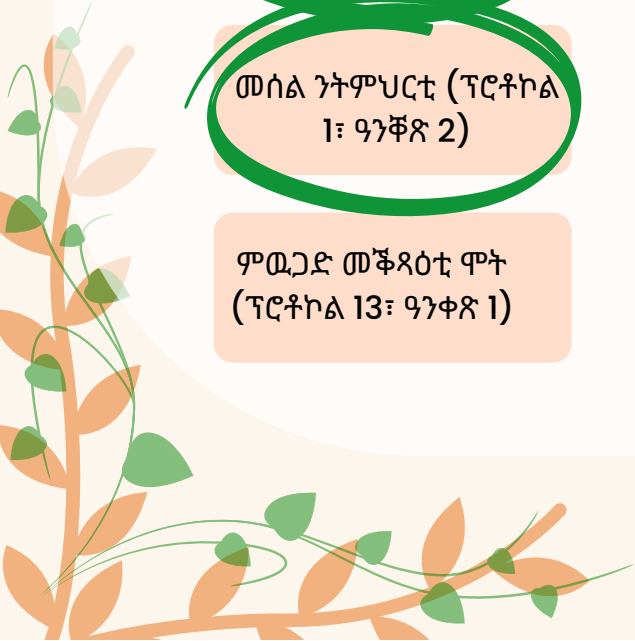
መሰልንናጽነት ኣራእያ/ ኣማላኽታ (ዓንቀጽ 10)

መሰል ንምምርጻውን ስድራ ቤት ምምስራትን (ዓንቀጽ 12)

መሰልንሰለማዊ ምስትምቓር ንዋይካ (ፕሮቶኮል 1፣ ዓንቀጽ 1)

መሰል ንናጻ ምርጫ (ፕሮቶኮል 1፣ ዓንቀጽ 3)

*ገሊጹም መሰላት ፍጹማን ከምኡ'ውን ዘይፍጹማን እዮም። እዚ ማለት ፍጹም ክቕየድ ዘይክእል ክፋል ኣለዎም ግን ከኣ ኣብ እተወሰነ ኩነታት ክቕየድ ዝክእል ክፍሊ እውን ዝሓዙ እዮም።

ዓንቀጽ 3:- ካብ ምስቓይ ከምኡ'ውን ዘይሰብኣውን ሕሱርን ኣተሓሕዛ ናጻ ናይ ምኃን መሰል

ኣብ ትሕቲ ዓንቀጽ 3 ካብ ምስቓይ ከምኡ'ውን ዘይሰብኣውን ሕሱርን ኣተሓሕዛ ናጻ ናይ ምኃን መሰል ንሰባት ካብ ከቢድ ናይ ኣእምሮ ወይ ኣካላዊ ጉድኣት ወይ ዘሕፍር መገዲ ንክይትሓዙ ዝሕልግዎም እዩ። እዚ ኣተሓሕዛ ነዞም ዝሰዕቡ የጠቓልል፡-

ብጣዕሚ ከም እትፈርሕ ወይ እትጭነቕ ዝገብር

ብዙሕ ስቕያት ዝፈጥር

ዋጋ ከም ዘይብልካ ወይ ተስፋ ከም እትቕርጽ ዝገብረካ

ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ካብ ዘይሰብኣውን ሕሱርን ኣተሓሕዛ ከዕቕበካ ክትጥቐመሉ ምስ እትደሊ፣ እቲ ኣተሓሕዛ ኣዝዩ ዕቑብ ክኸውን ኣለዎ።

እዚ መሰል ፍጹም እዩ። እዚ ማለት ኮነ ኢልካ ይኹን ወይ ብዘይፍላጥ ብዘየገድስ - ብህዝባዊ ሰበ-ሰልጣን (ወይ "ህዝባዊ ዕዮ" ዝዓዩ ኣካል) ብዘይሰብኣውን ሕሱርን ኣተሓሕዛ ክትሓዝ ፈጺሙ ሕጊ ዘፍቕዶ ኣይኮነን።

ጉዳይ መጽናዕቲ:- ናይ *Lola* ታሪኽ

Lolaዕቕዳ ከተነጻገት ነብሰጸር ሰበይቲ እያ ነይራ። ብመንግስቲ ኣብዘተዳለወ መሕደሪ ትነብር ነይራ ከምኡ'ውን ኣብ ሆስፒታል ኣብ እትወልደሉ ዘነበረት ግዜ 'ደገፍ ናይ ምቁራጽ መጠንቀቕታ' ተዋህባ። ንጽል ወላዲት ኮይና፣ እዚ ድማ ካልኣይ ውላዳ እዩ ነይራ።

እቲ ናይ መጠንቀቕታ ግዜ ገና ኣብ ሆስፒታል ኣብ ዘነበረትሉ ግዜ ብምብቕዕ፣ ናብ ቤታ ኣብ እትምለሰሉን እዋን፣ ንሳን ደቃን ካብ መንበሪ ገዝኣም ክወጹ ነይርዎም። Lola ካብ ሓደ ናይ ከባብያዊ ግብረ-ሰናይ እተወሰነ ደገፍ ረኸበት፣ ንሱ ነቲ ኣቕራቢ ኣባይቲ ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ኩነታት ነዞም ስድራ ቤት እዚኣም ምስጓጉ ብዘይሰብኣውን ሕሱርን ኣተሓሕዛ ንኸይትሓዙ (ዓንቀጽ 3) ዝብል መሰሎም ከም ዝግህስ ነገር። እቲ ግብረ-ሰናይ ናብቲ ኣቕራቢ ኣባይቲኣብ ትሕቲ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ዘለዎም ግዴታ ብምግላጽ ከምኡ'ውን Lola ግቡእ ገዛ ንምርካብ ዝያዳ ግዜ ንኸወሃባ ነቲ ናይ መጠንቀቕታ ግዜ ክናዋሕ ዘሓትት ደብዳቤ ለእኹ።

እቲ ኣቕራቢ ንLola ከምኡ'ውን ነቶም ግብረ-ሰናይ ደገፍ ነታ ስድራቤት ንምሕታት (ክፍሊ 4) ግዜ ብምሃብ፣ ኩነታት ናይቲምልክታ ከተዓራሪ ወሰነ። እቲ መመልከቻ ዕዉት ብምንባሩ ነታ ስድራቤት መንበሪ ተወሃባ።

ኣብዚ ብዛዕባ እዚ ዝያዳ ክትፈልጡ ትኽእሉ ኢኹም።

ዓንቀጽ 8:- መሰል ንብሕታውን ስድራ ቤታዊ ሂወት፣ ገዛ ከምኡ'ውን ምልውዋጥ ሓሳብ

መሰልንብሕታውን ስድራ ቤታዊ ሂወት፣ ገዛ ከምኡ'ውን ስምምዕ ኣብ ዓንቀጽ 8 ብሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ዝተሓለወ እዩ። ነፍሲ ወከፍ ክፋል ናይዚ መሰል ብዙሓት ዝተፈላለዩ ነገራት የዕቑብ።

ፕመሰልንብሕታዊ ሂወት ነዞም ዝስዕቡ የዕቑብ:-

- ጸጋ-ጥዕና (ኣእምሮኣዊ ወይ ኣካላዊ ጥዕና)
- ርእሰ-ምሕደራ (ንሰባት ኣብ ናይ ገዛእ ኣካላቶምን ህይወቶምን ዝግበር ውሳኔታት ምጽንባር)
- ተሳታፍነት ኣብ ማሕበረሰብ
- ርክባት ምስ ካልኣት
- ምስጢራዊነት

መሰልንናይ ስድራ-ቤት ሂወት ነዞም ዝስዕቡ የዕቑብ:-

- ምምስራት ስድራ-ቤታዊ ርክባት
- ምስ ዝፈላለዩ ቐጻሊ ርክብ ምፍጣር

ፕመሰልንቤት ነዞም ዝስዕቡ-የዕቑብ:-

- ነቲ ኣብዚ እዋን ገዛኻ ዘሎ ምስትምቓር። እዚ መሰል ንመንበሪ ኣይኮነን ግን ነቲ ኣብዚ እዋን ገዛኻ ዘሎ ንክተስተማቕር የዕቑብ። ንኣብነት፣ እዚ መሰል ብዘይ ፍቓድካ ዝኾነ ፖሊስ፣ ወይ ካልእ ህዝባዊ ኣገልግሎት ናብ ቤትካ ንኸይኣቱ የዕቑብ።

መሰልምልውዋጥ ሓሳብ ነዞም ዝስዕቡ የዕቑብ:-

- ምስ ካልኣት ብዘይ ሳንሱር ምዝርራብ
- ደብዳቤታትን ዘመናዊ መራኽቢታትን (ናይ ሞባይል መልእኽቲ፣ ኢ-መይል፣ ተሌዊን)

ጥንቅቅ መሰል እዚ ዘይፍጹም እዩ፣ እዚ ማለት ዝኾነ ዝግበሩ ቀይድታት ንሕጋዊ፣ ርትዓዊ ከምኡ'ውን ተመጣጣኒ ፈተና ከማልእዎ ኣለዎም ማለት ኢዩ።

ሕጋዊ፡- ንህዝባዊያን ሰበ ስልጣናት ነቲ ስጉምቲ ወይ ውሳኔ ከተግብሩ ዝፈቅድ ሕጊ ኣሎ

ርትዓዊ፡- ብቐዕ ምኽንያት ኣሎ (ንኣብነት ህዝባዊ ዉሕስነት ወይ መሰላት ናይ ካልኣት ሰባት)።

ተመጣጣኒ፡- ብዛዕባ ክገብርዎ ዝኽእሉ ካልኣት ነገራት ሓሲቦም እኳ እንተ ኾኑ፣ ግን ነቲ ዝተጨነቐ ሰብ ወይ ንካልኣት ሰባት ከዕቕቡሉ ዝኽእሉ ካልእ መገዲ የለን። እዚ ናይ መወዳእታ ቐያዲ ኣማራጺ ክኸውን ኣለዎ።

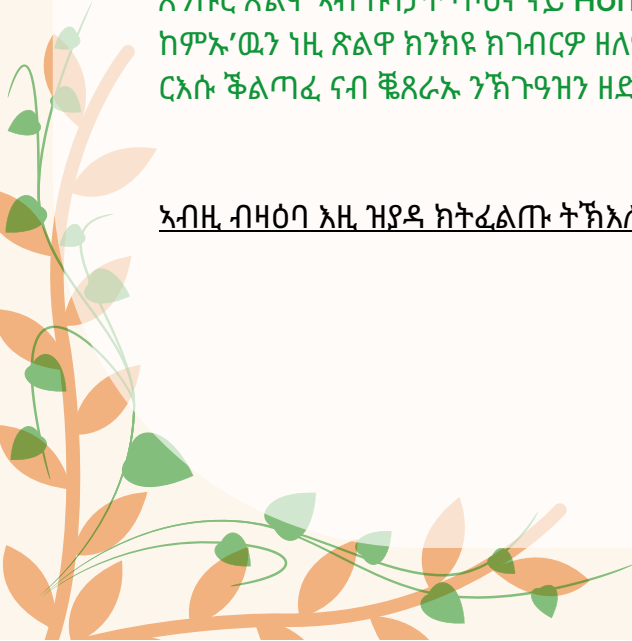
ጉዳይ መጽናዕቲ፡- ናይ Homa ታሪኽ

Homa ኣብ ደቡብ London ይነብር ነይሩ። ብሰንኪ ኣብቲ ኣብ ሃገሩ ዘጋጠሞ ግፍዒ ናብ እንግሊዝ ድሕሪ ምህዳሙ፣ ኣብ መስርሕ ምሕታት ዕቕብ ነበረ። Homa ካብቲ ዘምለጠሉ ግፍዒ ድሕሪ ዘሰምብድ ፍጻሜ ዘጋጥም ጭንቐት ከዋህልል ገበሮ፣ ከምኡ'ውን ናብ ናይ ሕክምና ቕጽራታቱን ናብ ካልእ ናይ ደገፍ ኣገልግሎታትን ንምርካብ ናብ ሰሜን London ክኸይድ ነይሩዎ። Homa ብዛዕባ እቲ ዝጸበዮ ዝነበረ መመልከቻ ዕቕብ ንምርካብ ዘቕረቦ ሕቶ፣ ከምኡ'ውን ናብታ መስጎጎትን ግፍዕን ከጋጥሞ ዝኾነ ዓዲ ንኽምለስ ዝለዎ ዕድል ኣዘዩ ተጨኒቐ ነበረ።

ብሰንኪ እቲ ድሕሪ ዘሰምብድ ፍጻሜ ዝኸሰት ናይ ውጥረት ሕማሙ፣ Homa ኣብ ኣውቶቡስ ንልዕሊ 10 ደቂቕ ክጸንሕ ከሎ ናይ ራዕዲ መጥቓዕቲ የጋጥሞ ነበረ። ካብ ኣውቶቡስ ወሪዱ ነብሱ ኣህዲኡ ቐጸሊ እትመጽእ ኣውቶቡስ ክጸበ ነበሮ። ሓደሓደ ግዜ ናብቲ ዘድልዮ ቦታ ንኽበጽሕ ሓያሎ ሰዓታት ይወስደሉ ነይሩ ከምኡ'ውን ንብዙሕ ናይ ኣውቶቡስ ጉዕዞታት ክኸፍል ስለ ዝነበሮ ነቲ እተዋህቦ ድሩት ሓገዝ ናይ ገንዘብ መጥፍኢ ኮይንዎ ነበረ። ናይ Homa ናይ ጉዳይ ሰራሕተኛ፣ ሊን፣ እዞም ነዋሕቲ ጉዕዞታት ምስቲ ዝነበሮ ናይ ኩነታት ኣእምሮ ጥዕና ዝተሓሓዘ ሙኳንን፣ ኣብ ጸጋ ናይ ጥዕና ናብዩ ጽልዎ ከም ዘለዎ ተገንዘበት።

ሊን ናብ ከባብያዊ ቤት-ምኽሪ ናብ ሸግር ዘለዉ ሰባት ናይ ኣውቶቡስ ነጻ ጉዕዞ ንምሃብ ሓላፍነት ዝነበሮም ብምጽሓፍ፣ ከምኡ'ውን ናይ Homa መሰል ንብሕታዊ ሂደወት (ዓንቀጽ 8) ብምልዓል፣ ከምኡ'ውን ብንጹር እዚ ናይ ሰባት መሰል ንስነ-ኣእምሮኣዊ ንጽህና ብኸመይ ከም ዘዕቀብ ገለጸት። እቲ ናይ ከባብያዊ ቤት-ምኽሪ እቲ ጽንኩር ጽልዎ ኣብ ኩነታት ጥዕና ናይ Homa ምስቲ ናይ መሰል ንብሕታዊ ህይወቱ የተዓናቕፍ ከም ዘሎ፣ ከምኡ'ውን ነዚ ጽልዎ ክንክዩ ክገብርዎ ዘለዎም ተመጣጣኒ ስጉምቲ ከምዘሎ ተሰማምዑ። Homa-ብናይ ገዛእ ርእሱ ቕልጣፈ ናብ ቕጽራኡ ንኽጉዓዝን ዘድልዮ ሕክምና ንክረክብን ናይ ኣውቶቡስ ነጻ ናይ መጎዓዚ ፍቓድ ተዋህቦ።

ኣብዚ ብዛዕባ እዚ ዝያዳ ክትፈልጡ ትኽእሉ ኢኹም።

ዓንቀጽ 14:- መሰል ካብ ኣድልዎ ናጻ ናይ ምኃን

ዚ ካብ ኣድልዎ ናጻ ንሙኻን ንበይኑ ደዉ ዝበለመሰል ኣይኩነን። ኣብ ኣዋጅሰብኣዊ መሰላት ዘሎ ካልኣት መሰላትካ ኣብ እትምርኮሰሉ እዋንኣድልዎ ንኸይግበረልካ ዝሕሉ መሰል እዩ። ሓደሓደ ግዜ ካብ ኣድልዎ ናጻ ናይ ምኃን መሰል 'ምሕንጋር' ተባሂሉ ይጽዋዕ ኢዩ። እዚ ማለት ሓደ ካብቶም ካልኣት መሰላትካ ኣብ ሓደጋ ክኣቱ ከሎ፣ እቲ ጉዳይ ንሱኩይኑ እንተ ተሰሚዑካ ኣድልዎ ናይ ዘይምግባር መሰልካ ከተልዕል ትኽእል ኢኻ።

ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላትን ኣዋጅ ማዕርነትን

ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላት፣ ዘይከም ካልኣት ናይ ኣድልዎ ሕግታት ከም ሕጊ ማዕርነት፣ ገደብ ዘይብሉ እዩ። እዚ ማለት ድማ ካብ ካልኣት ሕግታት ንላዕሊ ናብ ዝሰፍሐ እተፈለለየ ኩነታት ክውዕል ይኽእል ኢዩ። ኣዋጅ ማዕርነትንኣድልዎ ኣብ 9 ባይታታት፣ ዝተዓቕቡ መለለዩ ጠባይ ተባሂሎም ዝፍለጡ፣ ጥራይ እዩ ዝኽልክል። እዚኦም ኽኣ ዕድመ፣ ስንክልና፣ ዳግመ-ምደባጾታ፣ መርዓን ሲቭላዊ ሕብረትን፣ ጥንሲን ኣደነትን፣ ዓሌት፣ ሃይማኖት ወይ እምነት፣ ጾታዊ ርክብንጾታዊ ኣረኣኣያን እዮም።

ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላት ዝርዝራት ናይ ምኽንያታት ብምግላጽ ኣብ ልዕሌኻ ክበጽሕ ዝኽእል ኣድልዎ ዘይሕጋዊ ይገብሮ፣ ነዞም ዝሰዕቡ የጠቓልል ጾታ፣ ዓሌት፣ ሕብሪ፣ ቋንቋ፣ ሃይማኖት፣ ፖለቲካዊ ወይ ካልእ ኣረኣኣያ፣ ሃገራዊ ወይ ማሕበራዊ መበቄል፣ ምትሕብባር ምስ ታሕተዎት ደረጃ ዘለዎም ዜጋወያን፣ ንብረት ወይ ውልደት። ቐጺሉ 'ወይ ካልኣት ኩነታት' ስለ ዝብል ገደብ ዘይብሉ ይገብሮ፣ ቤት-ፍርድታት ዝወሰንዎ ዕድመ፣ መለለዩ ጾታ፣ ጾታዊ ኣረኣኣያ፣ ጥዕናን ስንክልናን፣ ናይ ወለድን መርዓን ኩነታት ከምኡ'ውን ኩነታት ስደተኛ ዘጠቓልል እዩ። ብተወሳኺ እዚ ተመክሮ ኣብ ኣድልዎ ንድምር ምኽንያታት - ከም ንእሽተይ፣ ጸሊም፣ ስንኩልብሙኻንካ ዘጋጥሙ ዘጠቓልል ኢዩ። ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ነዚ መሰል ንምኽባርን ንምሕላውን ኣብ ልዕሊ ህዝባዊ ትካላት ሕጋዊ ግዴታ የንብረሎም፣ ሕጊ ማዕርነት ግን ናብ ህዝባዊያን ናይ ዉልቂ ትካላትን፣ እንተላይ ድኳናትን ኣብያተ-ምግብን፣ ዝውዕል ኢዩ።

እዚ መሰል ሕጊ ሰብአዊ መሰላት ክትጥቀም ከለኻ ከም ኩሉ ሰብ ማዕረ ኣተሓሕዛ ክህልወካ ኣለዎ ማለት እዩ። እዚ ማለት ድማ፡-

 ካብ ካልኣት ኣብ ተመሳሳሊ ኩነታት ዘለዉ ሰባት ብሰንኪ ዓሌትካ፣ ዕድሜኻ፣ ሃይማኖትካ፣ መንነት ናይ ጾታኻ፣ ኩነታት ስደተኛታትካ ወዘተ ዝኸፍኻ ኣተሓሕዛ ክህልወካ የብሉን።

 ካብ ካልኣት ኣብ ኣዘዩ እተፈልየ ኩነታት ከለኻ፣ ንኣብነት ተርጓሚ ኣብ ዘድለየካ እዋን ተርጓሚ ዘይምቕራብ፣ እተፈልየ ኣተሓሕዛ ክግበረልካ የብሉን።

ጉዳይ መጽናዕቲ፡- ናይ Celine ታሪኽ

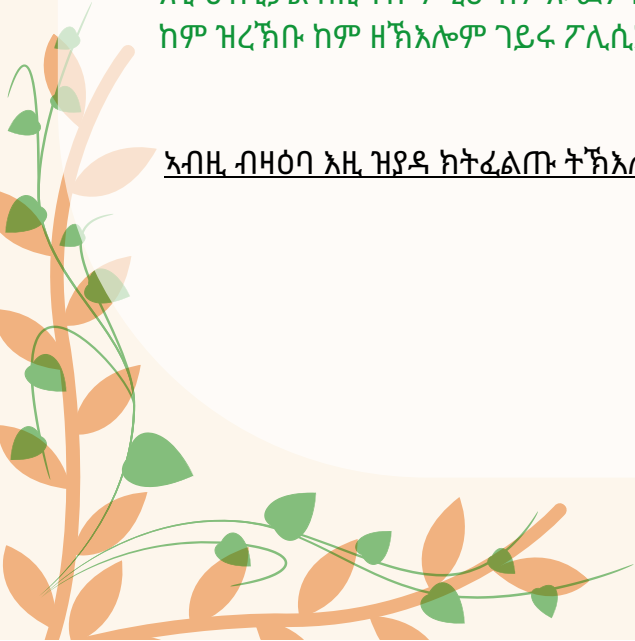
Celine ኣብ Essex ትነብር ዝነበረት ከምኡ'ውን ናይ ስደተኛ መንበሪ ተቐበለት። ንእተወሰነሰሙናት ናብ ሆስፒታል ክትከይድ ነበራ።

Celine ንእተወሰነእዋን ቋንቋ እንግሊዝኛ ትምሃር ነበረት፣ ይኹን እምበር ብፍላይ ምስ ሓካይምእተሓላለኸ ናይ ሕክምና ቋንቋ ስለ ዝጥቀሙ፣ብእንግሊዝኛ ክትዛረረሎም ምቕእነት ይስምዓ ኣይነበረን።ሓደ ሓኪም ናይቲ ዝገበረቶ እተፈለለየምርመራታት ውጽኢት ክነግራ መጸ። Celine ነቲ ዝነገራ ኣይተረድኣቶን። ተርጓሚት ክቐርብላ እኳ እንተ ሓተተት ግን እንግሊዝኛኣ እኹል ከም ዝኹነን ከም ዘየድልያን ተነግራ።

መሓዛ Celine ኣብ ሆስፒታል ክትበጽሓ ምስ መጻት ናይ ሰብአዊ መሰላት ክትጥቀመሉ ከም እትኽእል ነገረታ። ንሳተን ነቶም ናይቲ ሆስፒታል ሰራሕተኛታት እዚ ንሳ እትወስዶ ዝነበረት ሕክምና ብዘይ ተርጓሚ ብግቡእ ክትርድኣን ክትዛረብን ስለ ዘይትክእል እዚ ንናይ Celine ጸጋ ጥዕናን ርእሰ-ምሕደራን መሰላት (ክፍል ናይ መሰል ንብሕታውን ስድራ ቤታዊ ሂወትን) ይጸልዎ ከም ዘሎን እዚ ኽኣ ኣድልዎ ምኃኑ ነገርኣም። እቶም ሰራሕተኛታት ናይቲ ሆስፒታል ፖሊሲ ይኸተሉ ከም ዝነበሩን፣ ነቲ ሆስፒታል ብዙሕ ገንዘብ ስለ ዝሓቶም ኣዘዩ ኣድላዪ ኣብ ዝኾነሉ ግዜ ጥራይ ተርጎምቲ ክጥቀሙ ከም ዘለዎም ዝገልጽ እዩ።

መሓዛኣ ንCeline እዚ ፖሊሲ እዚ ኣብ ትሕቲ ዓንቀጽ 8 ናይ ኣዋጅ ሰብአዊ መሰላት ዘለዎ ግዴታ ከም ዘይፈጸመ ከምኡ'ውን ኣብ ትሕቲ ዓንቀጽ 14 እንግሊዝኛ ካልኣይ ቋንቋኣም ንዝኾነ ሰባት ብዘይፍትሓዊ መንገዲ ናብ ኣድልዎ ከም ዝመርሕን ዝገልጽ ደብዳቤ ናብ ኣገልግሎት ምኽሪ ሕሙማትን ምትእስሳርን ክትጽሕፍ ሓገዘታ። እቲ ሆስፒታል በዚ ተሰማሚዑ ከምኡ'ውን ነቶም ቋንቋ እንግሊዝኛ ናይ መጀመርታ ቋንቋኣም ዘይኮነ ተርጓሚ ወትሩ ከም ዝረኽቡ ከም ዘኽእሎም ገይሩ ፖሊሲኡ ቐየሮ።

ኣብዚ ብዛዕባ እዚ ዝያዳ ክትፈልጡ ትኽእሉ ኢኹም።

ሰብአዊ መሰላት ኣብ ምጥባቕ - ደብዳቤ ምጽሓፍ

ብቋንቋ ሰብአዊ መሰላት ተጠቂምካ ምስ ዝምልከቶ ህዝባዊ ሰብ-ሰልጣን ጉዳይ ምስ እተልዕል ከምኡ'ውን ብዘይወግዓዊ መገዲ ክትፈትሖ እንተ ዘይክኢልካ፣ ደብዳቤ ክትጽሕፍ ክትሓሰብ ትኽእል ኢኻ።

ብፍላይ እቲ ማሕበር ከም ግብረ-መልሲ ደብዳቤ ክጽሕፈልካ ስለ ዘለዎ፣ እዚ ብዙሕ ጥቕምታት ኣለዎ። ደብዳቤ ነቲ ኩነታት ክትገልጽ፣ ነቲ ዝደለኻዮ ውጽኢት ከተለልዮ ከምኡ'ውን ናይቲ ኩነታት መዝገብ ንክትሕዝ መንገዲ ይህበካ።

ምክርታት ደብዳቤ ኣብ ምጽሓፍ

ነቶም ሓቕታት ዘርዘርዎም። ነቲ ኩነታት ንምግላጽ እኹል ዘርዘር ሓበሬታ ክትህብ ኣለካ እንተኹነ ግን ነቶም እትጽሕፈሎም ዘለኻ ሰባት ክሳብ ከደናግሮም ዝኽእል ክኸውን የብሉን። ካብ 1 ገጽ ዘይበዝሕ ክትገብር ፈትን።

ነየናይ መሰል ኣብ ምዕቓብ ወይ ምክባር ጉድለት ይገብሩ ከም ዘለዉ ብንጹር ግለጹ። ስለምንታይ ከምኡ ከም ዝሓሰብካ ንገሮም።

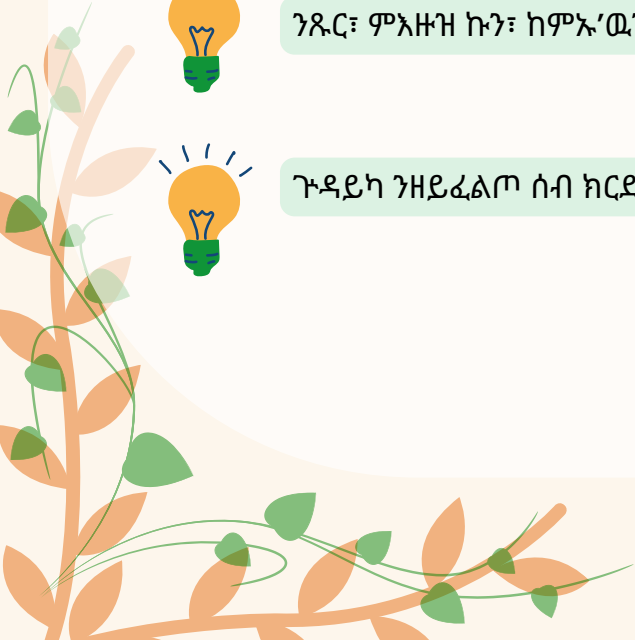
ንሱኻ እንታይ ክገብሩ ነይርዎም ኢልካ ከም እትሓሰብ ግለጹም፣ ከምኡ'ውን ሕጂ እንታይ ክገብሩ ኣለዎም ኢልካ ከም እትሓሰብ ንገሮም።

ንጹር፣ ምእዙዝ ኩን፣ ከምኡ'ውን መልሲ ከም እትጽበ ሓብር።

ጉዳይካ ንዘይፈልጦ ሰብ ክርድኦ ከም ዝኽእል ምእንቲ ከተረጋግጽ ካልእ ሰብ ከም ዘንብቦ ግበር።

1) ናይ ውልቀ-ሰብ ኣብነታዊ ደብዳቤ

ስምካ
25 Example Street
L17UX
ኣድራሻ ኢሜል/ቁጽሪ

ዝኸበርኪ Mrs Bloggs:

ስለምንታይ ትጽሕፈሎም ከም ዘለኻ ንክፈልጡ መንነትካን ምስቲ ዋዕላ ዘሎካ ርክብን ግለጽ።

ስመይ Mrs X ይበሃል ከምኡ'ውን ኣብ 25 ኣብነታዊ ጎደና፣ L17UX፣ ናይ ኣከባብያዊ ሰበሰልጣን ንብረት ይቕመጥካ። ብዛዕባ እቲ ኣብ ኣፍ ደገ ገዛይ ዘሎ ናይ መብራህቲ ሽግግር እጽሕፍ ኣለኹ። እቲ መብራህቲ ካብ ዝሰበር ሕጂ 3 ወርሒ ሓሊፉ ኣሎ፣ እዚ ማለት በቲ ናብ መዓዳይ ዝወሰድ መንገዲ ሓሊፈ ብጸልማት ማዕዳይ ክኸፍት ኣለኒ ማለት እዩ። እዚ ብዙሕ ጭንቕት ክፈጥረላይ ጸኒሑ ከምኡ'ውን ምስ ጸልመተ ካብ ገዛይ ምውጻእ ወይ ናብ ቤተይ ምምለስ የፍርሓኒ እዩ። እዚ ብፍላይ ኣብ ቈራሪ ኣዋርሕ፣ ኣብ ሂወተይ ዓብዱ ጽልዋ ይገብረላይ ኣሎ። ነዚ ጉዳይ እዚ ምስ ሓለቓ ገዛይ ብተደጋጋሚ ግዜ ኣልዕለዮ እየከምኡ'ውን እዚ ኣብ ኣእምሮኣዊ ጥዕናይ ዝፈጥሮ ዘሎ ጽልዋ እንተላይናይ ራዕዲ ግብረ-መልሲ ገሊጸዮ እዩ። ብተወሳኺ እዚ ካብ-ሰባይ ዝወጸኹ ብሙኻነይ እቲ ጽልዋ ኣዝዩ ዓቢ ሙኻኑ ገሊጸሉ እዩ። ይኹን እምበር፣ እቲ መብራህቲ ገና ኣይተዓረየን።

← ድሕረ ባይታን እንታይ ከም ዘጋጠመን ግለጽ። ነቲ ኣባኻ ዘሕደሮ ጽልዋ ኣፋልጦ።

ከም ክፍሊ ኣባይቲ ናይ ከባብያዊ ብዓል ስልጣን፣ ኣብ ትሕቲ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት መሰላተይ ናይ ምኽባርን ናይ ምሕላውን ሕጋዊ ግዴታ ኣለካ። 3 እዚ ጉዳይ ናይ መብራህቲ ንሓያሎ ኣዋርሕ ክቕጽል ብምጽንሑ ከምኡ'ውን ኣብ ኣእምሮኣዊ ጥዕናይ ወሳኒ ዝኾነ ጽልዋ የሕድር ምህላወ እንተላይ ናብ ራዕዲ ግብረመልሲ፣ ብፍላይ ካብ ሰቓይ ዝደሓንኩ ብሙኻነይ ኣብ ግምት ብምእታው፣ እዚ ናብ ዘይሰብኣዊን ሕሱርን ደረጃ ኣተሓሕዞ (ኣብዓንቀጽ 3 ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት) ክበጽሕ ትኽእሎ ኣለዎ። ኣብዚ ጉዳይ እዚ ስጉምቲ ክወሰድ ብዘይምኽኣሉ ምስ ናይ ኣካላውን ኣእምሮኣውን ወሕስነቲ ምትዕንቓፋት የምጽእ ኣሎ፣ እዚ ድማ ኣብ ትሕቲ መሰል ንብሕታውን ስድራቤታውን ናብራ ንክኸብር ዘለኒ መሰል ዘዕቕብ እዩ (ዓንቀጽ 8)። ካብ ኣማኻሪይ፣ ዶ/ር Jacobs፣ ብዛዕባ ኣብ ናይ ኣእምሮኣዊ ጥዕናይ ዘሕድሮ ጽልዋ ትገልጽ ደብዳቤ ኣታሓሒዞ ኣለኹ።

ኣብ ትሕቲ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ግዴታ ከም ዘለዎም ግለጽ።

የኣየናይ መሰል (ላት) ከም እተጸልዎን ስለምንታይ ከምኡ ኹም ዝገበረን ግለጽ። ፈለማ ኣብ ፍጹማን መሰላት ኣተኩር፣ ድሕሪኡ ኣብ ዘይፍጹማን መሰላት። እዚ ብፍላይ ኣባኻ ዘለዎ ጽልዋ ንምግላጽ ንምክፋሉ ዝድኸሰካ ብሕታዊ ዝርዝራት ክትውስኸሉ ትኽእል ኢኻ። እዚ ንኣብነት ምስ ኣእምሮኣዊ ጥዕናኻ፣ ምስ ናይ ቀደም ተመክሮታትካ ወይ ምስ ኩነታት ስድራ ቤትካ እተተሓሕዞ ክኸውን ይኽእል እዩ። ንጉዳይካ ዝድግፍ ዝኹነ ይኹን መርትዖ እውን ከተቕርብ ትኽእል ኢኻ። ንኣብነት ደብዳቤ ካብ ሓካይም ወይ ደገፍ ሰራሕተኛታት።

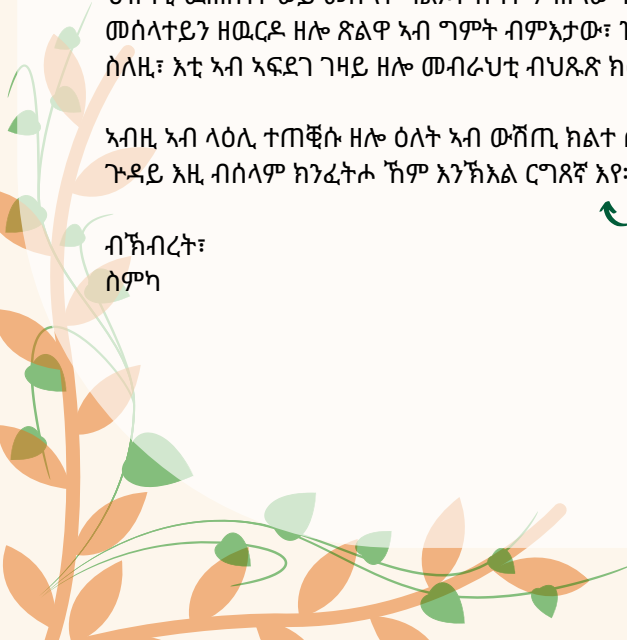
ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ዝኾነ ዓይነት ቐይድታት ናይ ፍጹማን መሰላት፣ ከም ካብ ዘይሰብኣዊን ሕሱርን ኣተሓሕዞ ኣጻ ናይ ምኻን መሰል ዝኣመሰለ ፈጸሙ ብሕጊ ዝተፈቐደ ኣይኮነን ማለት እዩ። ስለዚ፣ ብቐጥታ መብራህቲ ንምዕራይ ስጉምቲ ክወሰድ ኣለዎ፣ እዚ ድማ ኣነ ናብ ገዛይ ኣብ ዝምለሰሉ እዋን ወሕስነት ከም ዝሰምዓኒ ከምኡ'ውን ካብ ናይ ዘይሰብኣዊን ትሑትን ኣተሓሕዞ ነጻ ከምዝኾንኩ ምርግጋጽ እዩ። ዝኾነ ቐይድታት ኣብ ፍጹም ዘይኮነ መሰላት ከም መሰል ንጸጋ ጥዕና ኣብ ትሕቲ ብሕታውን ስድራቤታውን ናብራ ሕጋዊ፣ ርትዓዊ ከምኡ'ውን ተመጣጣኒ ክኸውን ኣለዎ። ነቲ ኣብ ኣፍደገ ገዛይ ዘሎ መብራህቲ ዘይምዕራይ ተመጣጣኒ እዩ ኢላ ኣይምንን እዩ፣ ነዚ መሰል ንምቕያድ፣ ከም ህዝባዊ ወሕስነት ወይ መሰላት ካልኣት ሰባት ምሕላው ዝኣመሰሉ ዝኾነ ብቐዕ ምኽንያት የለን። እዚ ኹነታት እዚ ኣብ ልዕሊን ኣብ ልዕሊ መሰላተይን ዘወርዶ ዘሎ ጽልዋ ኣብ ግምት ብምእታው፣ ዝተወሳኺ መብራህቲ ክዕረ ልዕሊ 3 ወርሒ ምጽባዩ ተመጣጣኒ ኣይኮነን። ስለዚ፣ እቲ ኣብ ኣፍደገ ገዛይ ዘሎ መብራህቲ ብህጹጽ ክዕረ ክሓትት ይደሊ።

← ነዚ ጉዳይ እዚ ንምቕያት እንታይ ክግበር ከም እትደሊ ግለጽ።

ኣብዚ ኣብ ላዕሊ ተጠቐሱ ዘሎ ዕለት ኣብ ውሽጢ ክልተ ሰሙን ደብዳቤ ክትምሉሱሉይ ምስ እትኽእሉ-ብጣዕሚ መመሰገንኩም። ነዚ ጉዳይ እዚ ብሰላም ክንፈትሖ ኹም እንኽእል ርግጽኻ እዩ።

ንዝቕጽል ስጉምትታት ዝኸውን ምቕእ ግዜ መድብ።

ብኸብረት፣
ስምካ

2) ናይ ውልቀ-ሰብ ኣብነት ደብዳቤ/ኢ-መይል

ስለምንታይ ትጽሕፈሎም ከም ዘለኻ ምእንቲ ክፈልጡ መንነትካን ምስ ጉጅለ ኣባይቲ ዘሎካ ርክብን ግለጹም።

ዝኸበርኪ Mrs Smith፣

ስስመይ Mrs Y ደብዳቤ ከምኡ'ውን ኣብ ናይ ሰደተኛታት መንበሪ ኣብ 25 ናይ ኣብነት ጎደና፣ L17UX7 ይነብር። ብዛዕባ ኣብዚ ቐረባ እዋን ዝተቐበልክዎ ደብዳቤ ብ17 ማርች 2022 ክግዕዝ ምዃይ ከምኡ'ውን ሓደሽ ኣድራሻይ ኣብታ ሃገር ኣብ ዝኹነ ደኹን ቦታ ክኸውን ከም ዝኸእልን እትገልጽ እጽሕፍ ኣለኹ። እዚ ብዘሕ ጭንቐት ኣምጺኡለይ እዩ። ድሕሪ ብሰንኪ ናይ ጸታዊ ኣራኣኣይ ካብ ዝወረደኒ ግፍዒ ምህዳመይ ኣብ እንግሊዝ ከም ደላዩ ዕቑባ ኩይነ፣ ኣብዚ ሕጂ ዘለኹዎ ከተማ ን2 ዓመት ነቢረ። ኣብዚ ንኣእምሮኣውን ስምዒታውን ጥዕናይ ኣድላዩ ዝኹነ ሰፊሕ ናይ ደገፍ መራኽቢ ሃኒጸ ኢዮ፣ እንተላይ ንጡፍ ኣባል ናይቲ ኣብ ከባቢና ዝርከብ ናይ ማሕበር ደገፍ ማሕበር LGBT እዮ። ብተወሳኺ ካብቲ ኸባቢ እንተ ወጺኦ ዝቋረጽ ናይ ክኢላ ሕክምና ይወስድ ኣለኹ።

ድሕረ ባይታኡን እንታይ ከም ዝኹነን ግለጹ። ነቲ ኣባኻ ዜሕድሮ ጽልዎ ኣፋልጦ።

ፖሊሲኹም ዘይንቡር ኩነታት ክሳብ ዘይኮነ መሕደሪ ብዘይ ምርጫ ከም ዝወሃብ ተረዲኡኒ ኣሎ። እቲ Home Office ናይ መንበሪ ምደባ ፖሊሲ ንነፍሲ ወከፍ ሕቶ ብብደረጃኡ ክትሓስቡሉ ይሓትት ከምኡ'ውን "ነቲ እተወሃበ መሕደሪ ኣብ ሓይ ዉሱን ቦታ ዘይምስምማዕ ምስ ዝወሰነ፣ ምኽንያታት ክወሃቡ ኣለዎ ከምኡ'ውን እቲ ውሳኔ ምስቲ ኣብ ትሕቲ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት (ገጽ 5) ዘሎ ግዴታታት Home Office ዝሰማማዕ ክኸውን ኣለዎ"።

ዘከኣል እንተ ኹይነ፣ ንጉዳይካ ዝድግፍ መወከሲ ፖሊሲ ወይ ሕግታት ድለ። ሕግታት ብእተኻእለ መጠን ንሰብኣዊ መሰላት ብዚድግፍ መገዲ ክትርጎም ከም ዘለዎ ግለጹ።

ከም ኣቕራቢ ኣባይቲ ብHome Office ዝተመዘ፣ ምስቲ ኣብ ትሕቲ ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላት ዘሎ ሕጋዊ ግዴታ መሰላተይ ንምኽባርን ንምሕላውን ክትክተል ኣለካ። ኣብ ትሕቲ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ሓላፍነት ከም ዘለዎም ግለጹ። ማሕበር ኣባይቲ ናይ ብሕቲ ኩባንያ ክኸውን ዝኸእል እኳ እንተኹነ፣ እቲ ናይ ሰብኣዊ መሰላት ግዴታ ግን ብHome Office ውሽጣዊ ጉዳያት (ህዝባዊ ኣካል) ውዕል ስለ እትገብረ ኢዩ ተግባራዊ ዝኸውን።

ሕክምናዊ ክንክይ ምኹላፍ ኣብ ኣካላውን ኣእምሮኣውን ጥዕናይ ዓብዱ ጽልዎ ክህልዎ እዩ። ደረጃ ዘይሰብኣዊን ሕሱርን ኣተሓሕዞ (ብዓንቀጽ 3 ኣብ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ዝተኸልከለ)፣ ብፍላይ ከኣ ናይ ክንክይ ፍሉይይ ባህሪ ኣብ ግምት ምስ እነእቱ፣ ክበጽሕ ዝኸእል እዩ። ብተወሳኺ ኣካላዊ፣ ኣእምሮኣዊ ከምኡ'ውን ስምዒታዊ ዉሕስነተይ ብዘለኒ መሰል ንብሕቲ ናብራን ስድራ ቤታዊ ሂወት ዝተሓለወ እዩ (ዓንቀጽ 8)። ብፍላይ ከምቲ ቕድሚ ሕጂ ብሰንኪ ጸታዊ ኣተሓሳስባይ መስጎጉቲ ኣጋጢሙኒ ብምንባሩ፣ ካብ ናይ ደገፍ ስርዓተይ ከምኡ'ውን ካብ ናይ ማሕበረሰብ ጉጅለይ LGBT ምርሓቕይ ምስ መሰል ንብሕቲ ሂወተይ ዘተዓናቕፍ እዩ። ካብ መራሒ ናይቲ ጉጅለ ማሕበረሰብ ብዛዕባ እቲ ዝገበሩለይ ደገፍ እትገልጽ ደብዳቤ ኣተሓሕዞ ኣለኹ።

ኣየናይ መሰል (ላት) ከም እተጸልወን ስለምንታይ ከምኡ ኸም ዝገበረን ግለጹ። ፈለማ ኣብ ፍጹማን መሰላት ኣተኩር፣ ድሕሪኡ ኣብ ዘይፍጹማን መሰላት። እዚ ብፍላይ ኣባኻ ዘለዎ ጽልዎ ንምግለጽ ንምክፍሉ ዝፎኸሰካ ብሕታዊ ዝርዝራት ክትውስኸሉ ትኸእል ኢኻ። እዚ ንኣብነት ምስ ኣእምሮኣዊ ጥዕናኻ፣ ምስ ናይ ቀደም ተመክሮታትካ ወይ ምስ ኩነታት ስድራ ቤትካ እተተሓሓዞ ክኸውን ይኸእል እዩ። ንጉዳይካ ዝድግፍ ዝኹነ ደኹን መርትዖ እውን ከተቐርብ ትኸእል ኢኻ፣ ንኣብነት ደብዳቤ ካብ ሓካይም ወይ ደገፍ ሰራሕተኛታት።

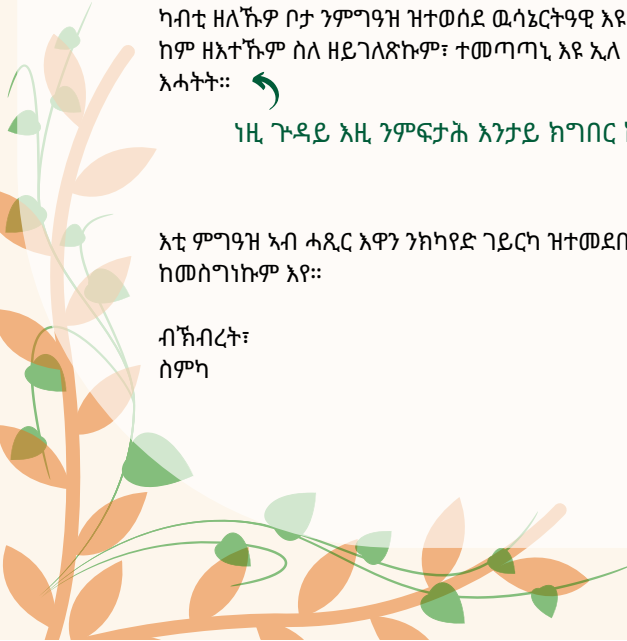
ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ዝኹነ ዓይነት ቐይድታት ናይ ፍጹማን መሰላት፣ ከም ካብ ዘይሰብኣዊን ሕሱርን ኣተሓሕዞ ናጻ ናይ ምዃን መሰል ዝኣመሰለ፣ ፈጹም ብሕጊ ዝተፈቐደ ኣይኮነን ማለት ኢዩ። ስለዚ፣ ግቡእሕክምና ንኸይረክብ ናብ ከቋርጸኒ ወይ ክዓግተኒ ዝኸእል ሓደሽ ቦታ ክግዕዝ የብለይን። ዝኹነ ቐይድታት ናይ ፍጹም ዘይኮነ መሰል፣ ከም መሰል ንብሕታዊ ሒወት ከምኡ'ውን ስድራቤታዊ ሂወት ዝኣመሰሉ፣ ሕጋዊ፣ ርትዓዊን ተመጣጣንን ክኸውን ኣለዎ። ንዓይ ካብቲ ዘለኹዎ ቦታ ንምግዓዝ ዝተወሰደ ዉሳኔርትዓዊ እዩ ኢላ ኣይኣምንን እዩ። ምኽንያቱ ንክግዕዝ ዘገድድ ምኽንያት የለን። ካልእ ኣማራጺታት ኣብ ግምት ከም ዘእተኹም ስለ ዘይገለጽኩም፣ ተመጣጣኒ እዩ ኢላ እውን ኣይኣምንን እዩ። ስለዚ፣ እቲ ናብ ካልእ ቦታ ንምግዓዝ እተሓሰቡ መደባት ብህጹጽ ክስረዝ እሓትት።

ነዚ ጉዳይ እዚ ንምፍታሕ እንታይ ክግበር ከም እትደሊ ግለጹ።

እቲ ምግዓዝ ኣብ ሓጺር እዋን ንክካየድ ገይርካ ዝተመደበ ምስ ዝኸወን፣ ደብዳቤይ ብ15 ማርች 2022 ሰዓት 4 pm ምላሽ ክትህቡላ እንተ ትኸእሉ ከመሰግነኩም እዩ።

ንዝቕጽል ስጉምትታት ዝኸውን ምቕጻ ግዜ መድብ።

ብኸብረት፣ ስምካ

መልሲ ምስ እትረክብ ቀጺልካ እትገብር

እቲ መልሲ ሓጋዚ ምስ ዝኸውን ከምኡ'ውን እቲ ብዓል ስልጣን ነቲ ኩነታት ብኸመይ ክፈትሖ ከም ዝኽእል ምሳኻ ብሓባር ብመኻን ክመያየጥ ምስ ዝደሊ ምስኣቶም ተራኺብካ ብዛዕባ እቲ ጉዳይ ተወሳኺ ምይይጥ ክትገብር ሕተቶም። እዚ ኣኼባ እዚ ግድን ብኣካል ክኸውን ኣየድልን እዩ፣ ተሌፎን እውን ክኸውን ይኽእል እዩ።

- ✔ ብዛዕባእቶም ኣኼባታት እንተላይ ዝኾነ ክንገብር ኢና ዝበሉ፣ ጽቡቕ መዘኻኸሪ ክትጽእኩ ከም ዘለካ ኣይትረስዕ።
- ✔ ንዉሓት ናይ ግዜ ሓቲትካ ጽሓፎ።
- ✔ ነቲ ዝሓተትካዮ መእረምታ ምስ ዘይገብርዎ፣ ወይ ከኣ ኣብቲ እተሰማምዑሉ ግዜ ምስ ዘየተግብርዎ፣ እንደገና ክትረኽቦም ሕተቶም። ጥርግንካ ቀልጢፉ ምስ ዘይፍታሕ ኣጠናኺርካ ክትቐጽለሉ ኹም እትኽእል ንገርም።
- ✔ ሕጉስ እንተ ዘይኩንካ ከምኡ'ውን ንጥርግንካ ኣርዚኖም ክርእይዎ ምስ ዘይክእሉ ወይ መሰላትካ ዕሽሽ ምባል እንተ ቐጺሎም፣ ዕለትን ትሕዝቶን ናይቲ ናይ ፈለማ ሕቶ ብምጥቃስ ካልእ ሕቶ ክትሓትት ኣለካ።

መልሲ ምስ ዘይትረክብ ቀጺልካ እትገብር

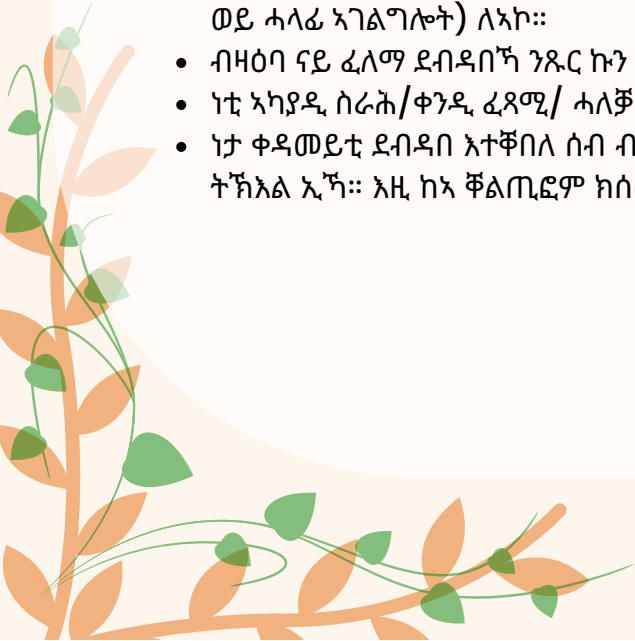
ከከም ርዝነትን ህጹጽነትን ጉዳይካ፣ ኣብ ውሽጢ እተወሰነ እዋን መልሲ እንተ ዘይረኺብካ ደብዳቤ ኣብ ኢዶም ምብጽሓ ንምርግጋጽተሌፎን ደዊልካ ክትሓትት ኣለካ።

እታ ደብዳቤ ኣብ ኢዶም ምስ ዘይትበጽሖ፡-

- እንደገና ስደዳ ከምኡ'ውን ኣብ ውሽጢ እተወሰነ እዋን መልሲ ንኸውሃበካ ጽኑዕ ሕቶ ኣቕርብ።
- እታ ደብዳቤ ምስ በጽሖት ናይ ቕብሊት ኣፍልጦ ክትውሃብ ከም እትደሊ ንገርም

እታ ደብዳቤ ተቐቢሎማ ግን ከኣ እቲ ዝምልከቶ ውልቀ-ሰብ መልሲ ንመዓስ ክትጽበ ከም ዘለካ ንጹር እንተ ዘይኩይት፣ ወይ ነቲ ጉዳይ ብዕቱብ ዘይርእዮ እንተ መሲሉ፡-

- ቅዳሕ ደብዳቤኻ ናብ ምምሕዳር ህዝባዊ ሰበ ስልጣን (ንኣብነት ነቲ ኣብ ውሽጢ ዋዕላ ዘሎ ሓለቓ ኣካያዲ ስራሕ ወይ ሓላፊ ኣገልግሎት) ለኣኩ።
- ብዛዕባ ናይ ፈለማ ደብዳቤኻ ንጹር ኩን ከምኡ'ውን እተላእከትላ ዕለትን ንመን ከም እተጸሕፈትን ግለጽ።
- ነቲ ኣካያዲ ስራሕ/ቀንዲ ፈጻሚ/ ሓለቓ ኣገልግሎት ነታ ናይ ፈለማ ደብዳቤኻ መልሲ ከም ዘይረኽብካላ ንገር።
- ነታ ቀዳመይቲ ደብዳቤ እተቐበለ ሰብ ብዛዕባ እቲ ዝወሰድካዮ ስጉምቲ ንኸትነግር ተወሳኺ ደብዳቤ ክትልእከሉ ትኽእል ኢኻ። እዚ ከኣ ቐልጢፎም ክሰርሑ ከተባብዖም ይኽእል እዩ።

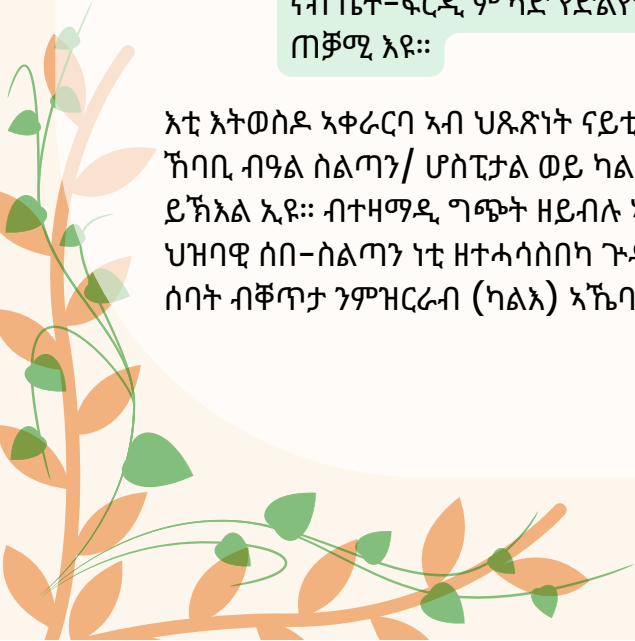

ሰብአዊ መሰላት ኣብ ምጥባቕ:- መልሰኻ ምጉላሕ

ምጉላሕ ንጣልቃምእታው እተፈላለዩ መልክዕ ክሕዝ ይኽእል እዩ:-

- ኣብ ስዒባ እትልእኽ ደብዳቤ መጐተት ናይ ሰብአዊ መሰላት ምድልዳል።
- ብዛዕባ እቲ መልሲ ንምምደያጥ ቅልጡፍ ኣኼባ ክግበር ምሕታት
- እቲ ጉዳይ እንተ ዘይተፈቲሑ ዝያዳ ረዚን ስጉምቲ ክትወስድ ከም እትግደድ ንዐጻም ምጥንቓቕ።
- ብቐጥታ ናብቲ ዝኸጸል ደረጃ ምምሕዳር ምጽሓፍ።
- መልሲ እንተ ዘይረኹብካ ከምኡ'ውን እቲ ኩነታት ከይተፈትሐ ናብ ህዝባዊ ሰበ-ሰልጣን ጥርጉንካ ምስ ተቐርብ፣ ናብ ሓደ ተሓላቂ ፍትሒ ክትከይድ ክትክእል ኢኻ። እዚ ንኹነታትካ ክርእዮ ዝኽእል ብርእሱ ዝመሓደር ሰብ እዩ። ኣብ ጥርጉን እተቐርቦ ዘለኻ ኣገልግሎት ምርኩስ ብምግባር እተፈላለዩ ተሓላቒቲ ፍትሒ ኣለዉ። ብዛዕባ ተሓላቒቲ ፍትሒ ኣብዚ ዝያዳ ከተንብብ ትኽእል ኢኻ።
- እቲ ኹነታት እንተ ዘይተፈቲሑ፣ ሕጋዊ ምኽሪ ክትሓትት ከድልዮካ ይኽእል እዩ። ገለ ሕጋዊ ምኽርታት ብናጻ ክወሃብ ይከኣል እዩ። ኣብዚ ብናጻ ናይ ሕጋዊ ምኽሪ ክትረክብ ትኽእል እንተ ኳንካ ክትፈልጥ ትኽእል ኢኻ።
- ሓደ ጠበቓ ቕድሚ ተግባርካ እትጽሕፎ ናይ ፕሮቶል ደብዳቤ ንክትጽሕፍ ክሕግዝካ ይኽእል እዩ። እዚ ክሲ ቤት ፍርዲ ቕድሚ ምጅማሩ ዘይምርድዳእ ንምፍታሕ ዝሕግዝ እዩ። መብዛሕትኡ ግዜ፣ ኣብ ውሽጢ እተወሰነ ግዜ መልሲ እንተ ዘይተዋሃቡ፣ ክስታት ቤት ፍርዲ ክጅምር እዩ። ስለዚ፣ ምናልባት ናብ ቤት-ፍርዲ ምኻድ የድልዮ እንተኾይኑ፣ ናብ ቤት ፍርዲ ቕድሚ ምቕራብ ሕጋዊ ምኽሪ ምርካብ ጠቓሚ እዩ።

እቲ እትወስድ ኣቀራርባ ኣብ ህጹጽነት ናይቲ ጉዳይ ከምኡውን ኣብቲ እቲ ጉዳይ እተላዕለ ቤት ትምህርቲ / ናይቲ ኸባቢ ብዓል ስልጣን/ ሆስፒታል ወይ ካልእ ኣካል ንክይተ ርሕቕ ኣብ እትገብር ጥንቃቄ እተመርኩስ ክኸውን ይኽእል ኢዩ። ብተዛማዲ ግጭት ዘይብሉ ኣቀራርባ ናብ ውሳኔ ክመርሕ ከም ዝኽእል ትኣምን እንተ ኳንካ እሞ እቲ ህዝባዊ ሰበ-ሰልጣን ነቲ ዘተሓሳስበካ ጉዳይት ምላሽ ንምሃብ ጸዕሪ ዝገብር ዘሎ እንተ መሲሉካ ነቶም ውልቀ-ሰባት ብቐጥታ ንምዝርራብ (ካልእ) ኣኼባ ምሕታትት ጠቓሚ ክኸውን ይኽእል እዩ።

ብዛዕባ ውሳኔኦም መግለጺ ክህቡ ምሕታት

ዝኹነይኹን ስዒቡ ዝመጽእ ደብዳቤ ወይ ኣኼባ ናብቲ ከተሓሳስበካ ዝኸኣለ ውሳኔ ብኸመይ ከም ዝመጹ ንኺገልጹልካ ነቲ በዓል ስልጣንክሓትት ኣለዎ። ነዚ ብምሕታትካ ነቲ ጉዳይ ብመሰረት ሕጊ እንደገና ንኸሓስቡሉ ከተገድዶም ኢኹ። እዚ ኸኣ መብዛሕትኡ ግዜ ናብ ዝያዳ ዘዕግብ መልሲከም ዝህቡ ክገብሮም ይኽእል እዩ።

ብተወሳኺ እዉን፣ ነቲ ውሳኔ ንምቅዋም ካብ ናይ ደገፍ ጉጅለታት ወይ ኣማኸርቲ ሓገዝ ንምርካብ ዝቐለለ ስለ ዝኸዉን ስጉምቲ ቕድሚኡ ምውሳድ ምሉእ ምኽንያቶም ምውሳድ ጠቓሚ እዩ።

መኡት ሰብኣዊ መሰላት ምድልዳል

ዝያዳ ዝርዝር ሓበሬታ ኣቕርብ

ሰብኣዊ መሰላት ጉዳይ ኩይኑ ዝስምዓካ ስለምንታይ ምኒኑ ብዝርዝር ኣስፍሮ። እዚ ኸኣ እቲ ውልቀ-ሰብ ክሳብ ክንደይ ይሳቐ ከም ዘሎ ብዝርዝር ምግላጽን ትሕዝቶ እቲ ምስኡ ዝተሓሓዘ ዓንቀጻት ምጥቃስን ዘጠቓልል ክኸውን ይኽእል ኢዩ።

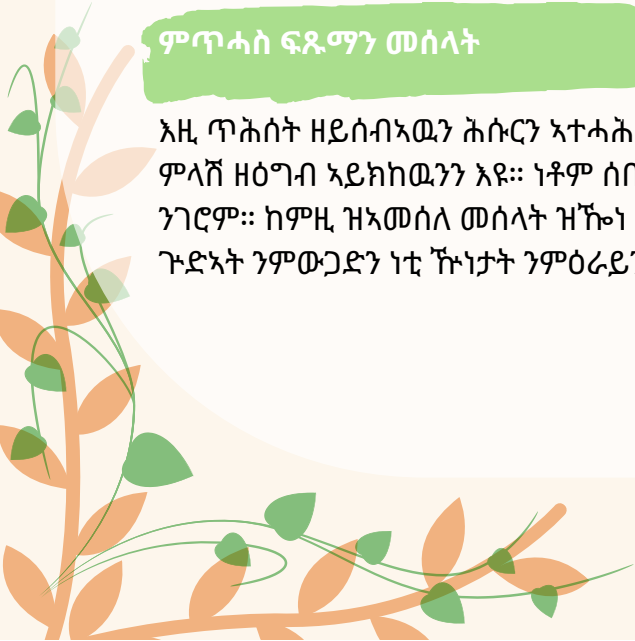
ተመጣጠኒነት ጥቕሶ

እቲ ብዓል ስልጣን ኣብ ሰብኣዊ መሰላት እተወሰነ ቀይድታት ከም እተገብረ ክኣምን ይኽእል እዩ፣ እንተኹነግን ኣቀራርብኣም ነቲ ከማልእዎ ዘለዎም ካልእ ነገራት ኣብ ግምት ብምእታው ግቡእ ምላሽ ከም ዝኹነ ክዛረቡ ይኽእሉ እዮም።

ናብዚ ውሳኔ ብኸመይ ከም ዝበጽሑ ሕተቶም ከምኡ'ዉን - ንኣብነት፣ ንካልእ ኣቀራርባ ሓሳብ ብምሃብ ወይ እቲ ውልቀ-ሰብ ክሳብ ክንደይ ይሳቐ ከም ዘሎ ብምግላጽ ስለምንታይ ግቡእ ኣይኮነን ኢልካ ከም እትሓስብ ብዝርዝር ግለጹም።

ምጥሓስ ፍጹማን መሰላት

እዚ ጥሕሳት ዘይሰብኣዉን ሕሱርን ኣተሓሕዞ ወይ ንህይወት ዘስግእ ምኒኑ ትኣምን እንተድኣ ኘንካ፣ 'ሚዛናዊነት' ምላሽ ዘዕግብ ኣይክኸዉንን እዩ። ነቶም ሰበ-ስልጣናት ፍጹም መሰል ስለምንታይ ከም እተጋህሱ ከም ዝኣመንካ ንገሮም። ከምዚ ዝኣመሰለ መሰላት ዝኹነ ይኹን ሓለፋ ኸም ዘየፍቅድ ከምኡ'ዉን እቲ ሰበ-ስልጣን ተወሳኺ ጉድኣት ንምውጋድን ነቲ ኹነታት ንምዕራይን ቅልጡፍ ስጉምቲ ኺወስድ ከም ዘለዎ ኣዘኻኸሮም።

Created as part of the BIHR Co-Design A Human Rights Support Solution Project
Published April 2022

እዚ ሰነድ ንሓበሬታ ዕላማ ዝገበረ ጥራይ እዩ። ከም ሕጋዊ ምኽሪ ወይ መምርሒ ጌርካ ክትጥቀመሉ ዝተዳለወ ኣይኮነን፣ ንኸምኡ ኣብ ጥቕሚ ክወዕል የብሉን። ኣብዚ ሰነድ ተጠቂሱ ዘሎ ሕጋዊ መወከሲኡ ካብ ዝሕተም ተቐዩሩ ክኸውን ይኽእል እዩ።